PROPRIVM SANCTORVM HISPANORVM,

Qui generaliter in Hiſpania celebrantur,

Ad formam Officij noui redactum,

Ex Apoſtolica conceſſione, & auctoritate PII V. GREGORII XIII. SIXTI V. CLEMENTIS VIII. & VRBANI VIII.

PARS HIEMALIS, ET VERNA.

ANTVERPIÆ,
EX OFFICINA PLANTINIANA
BALTHASARIS MORETI.
M. DC. LXXI.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

PASTORALIS officij cura nos admonet, vt ea quæ magis conducere censemus, pro locorum & personarum qualitate concedamus. Sanè licet alias post Missalis & Breuiarij ex decreto Sacri Concilij Tridentini editionem fel. rec. Pius V. Prædecessor noster, dilecti nobis filij Ludouici de Torres Malacitani, & Cameræ Apostolicæ Clerici, qui tunc ex Hispaniarum Regnis, ad quæ ab eodem Prædecessore pro certis grauibus negotiis ad Rempublicam Christianam spectantibus missus fuerat, Romam redierat, relatione audita, multas scilicet, vt ipse Ludouicus à viris grauissimis ad hunc effectum à charissimo filio nostro Philippo Hispaniarum Rege Catholico deputatis acceperat, ex huiusmodi editione subortas fuisse in illis partibus difficultates, ad eas tollendas nonnulla, quo ad Hispaniarum Regna prædicta, duxerit reformanda, & concedenda: nihilominus quia, vt idem Ludouicus nobis retulit, re ipsa compertum est, adhuc aliqua ad Missalis & Breuiarij impressionem, quæ in illa Prouincia magnis impensis curantur, desiderari: Nos eius dictis certam adhibentes fidem, ad omnem scrupulum dimouendum, motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine hæc, quæ sequuntur, declaranda duximus, & concedenda. In primis illud nobis declarandum se offert, ex quo magna oriri poterat confusio: cùm enim Prædecessor prædictus indistinctè concesserit, vt Ecclesiæ Hispaniæ possint celebrare Officia propria Sanctorum illius Prouinciæ, illique plures sint numero; ex hoc sequebatur, vt Officium maioris partis Feriarum anni omitteretur, & ordo Breuiarij fere subuerteretur. Nos huic incommodo occurrere volentes & Prædecessoris prædicti mentem sano modo interpretantes, declaramus, vnamquamque Hispaniæ Ecclesiam eorum tantum Sanctorum, qui in Breuiario non sunt descripti, Officia, propria celebrare posse, qui vel illius Diœcesis sunt naturales vel eius Ecclesiæ seu Diœcesis sunt Patroni, vel eorum corpora, seu notabiles Reliquiæ in ea Ecclesia seu Diœcesi requiescunt. De aliis verò Sanctis, etiam si sint naturales, vel Patroni alterius Diœcesis, etiam si illorum corpora, vel notabiles Reliquiæ in aliqua Ecclesia alterius Diœcesis requiescant, non celebretur Officium proprium, sed seruetur ordo Breuiarij Romani. Et quo die celebrabitur festiuitas Patroni vnius Diœcesis, Religiones omnes teneantur

eodem die in suis Ecclesiis intra limites illius Diœcesis existentibus eamdem festiuitatem celebrare; & in hoc cum Ecclesia matrice se conforment. Item volumus, quòd festiuitates sequentes sint in tota Hispania generales, ita quòd omnes Ecclesiæ & Religiones existentes in illa Prouincia recitent de illis, & celebrent propria illorum Officia; quæ sunt, festiuitas Expectationis Dominæ nostræ, quæ celebratur die xviij mensis Decembris. Et quoniam dicta die iuxta Breuiarium Romanum Feria habet Antiphonas proprias ad Laudes: ne Antiphonæ prædictæ omittantur, & vt festiuæ singulis annis in illa Prouincia decantentur: mandamus, quòd dictæ Antiphonæ feriales, quæ in die, in qua Officium Expectationis celebratur, dicendæ essent, reponantur die xvj. Decembris, omissa ea quæ ad Canticum dicitur, cuius loco dicatur ea quæ ad Canticum ponitur in Psalterio: & idem fiat de Antiphonis in die sancti Thomæ occurrentibus, reponendis in Sabbato, quando festum Expectationis huiusmodi in Sabbato venerit; vt scilicet Antiphonæ in die sancti Thomæ occurrentes, tunc reponantur xvj. Decembris, dempta ea quæ dicitur ad Canticum, vt suprà. Item festiuitas Triumphi sanctæ Crucis quæ celebratur die xvj. Iulij. Item festiuitas sancti Ildefonsi Archiepiscopi Toletani Confessoris. Item festiuitas sancti Isidori Archiepiscopi Hispalensis: pro quo celebretur Officium Doctoris, & recitetur Credo in celebratione Missæ. Insuper celebretur festiuitas sanctæ Annæ matris beatæ Mariæ Virginis in omnibus locis vbi fuerit Ecclesia vel Capella dictæ Sanctæ ad præsens, vel vbi ædificabitur Ecclesia in futurum. Item concedimus, quòd qualibet Ecclesia & Monasterium Hispaniæ, habens aliquas Reliquias insignes, puta caput, brachium, vel crus alicuius Sancti, etiam alienigenæ, non existentis in Breuiario, vel de quo in dicto Breuiario sit tantùm commemoratio, posit illius festiuitatem celebrare, & Officium Duplex facere, & de alio Sancto eodem die occurrenti, si fuerit Simplex, fiat commemoratio: si verò fuerit Duplex, vel Semiduplex, transferatur in primam diem simili Festo non impeditam. Et quoniam in Regno Castellæ in pluribus Ecclesiis celebratur die xxx Decembris Translatio sancti Iacobi Apostoli Hispaniarum Patroni, præcipuum Duplex, & in Breuiario ponitur die xxix festiuitas sancti Thomæ Archiepiscopi Cantuariensis & Martyris, Semiduplex; & in anno, quo festiuitas sancti Thomæ occurrit in Dominica, iuxta regulam Breuiarij transfertur in diem sequentem; quo die in eo Regno celebratur supradicta festiuitas sancti Iacobi, posteáque per plures dies non venit aliqua dies vacua, in qua posit celebrari festiuitas prædicti sancti Thomæ; volumus, vt in eo anno festum ipsum sancti Thomæ transferatur ad primam diem Duplici non impeditam, quæ erit Vigilia Epiphaniæ, & tunc de Vigilia fiat tantùm commemoratio: ad Vesperas autem Epiphaniæ nulla fiat commemoratio de festo sancti Thomæ prædicti. Cùm verò in Ecclesiis & Religionibus Hispaniæ vigeat consuetudo, quòd diebus Paschalibus & Festiuitatibus

tibus maioribus celebret Missam Conuentualem Antistes, vel alia persona principalis, & regula Missalis ordinet, quòd omnibus diebus Dominicis infra annum Sacerdos, qui celebrauerit Missam Conuentualem, exeat ante celebrationem Missæ cum pluuiali, vel cappa, & cum ministris ad incipiendum in Altari maiori Antiphonam Asperges, & aspergendum aquam benedictam populo: concedimus, quòd Antistes, seu alia persona principalis celebrans Missam Conuentualem, præmissa facere non teneatur, sed illa facere possit quilibet alius simplex Sacerdos eius loco; & quòd talis Sacerdos non deferat pluuiale, sed albam, vel stolam, vel superpelliceum, & stolam; nec procedat associatus cum ministris, sed solùm cum Acolythis. Hæc autem omnia, & singula, Breuiarium & Missale concernentia, per fel. rec. Pium V & nos concessa pro Hispaniarum Prouincijs, volumus, vt intelligantur etiam concessa Ecclesiis insularum & terræ firmæ Indiarum dicto Regi Catholico subiectarum. Et insuper statuimus, quòd Missæ Sanctorum, quæ iuxta motum proprium dicti Pij V. in Missali Romano in Hispanijs imprimendo possunt imprimi, non in corpore, sed in fine dicti Missalis imprimantur. Et ita per præsentes Apostolica auctoritate declaramus, statuimus, concedimus & indulgemus: Non obstantibus præmissis, & litteris Prædecessoris prædicti in Breuiario & Missali ac Regulis sub Rubricis generalibus cum ipsismet Breuiarijs & Missalibus impressis, nec non omnibus & singulis in eis contentis prohibitionibus, clausulis, derogationibus & decretis. Quæ omnia Nos ad effectum præsentium in dictis Prouincijs locum sibi non vendicare decernimus, ac alijs, quæ dictus Prædecessor in suis litteris obstare non voluit ceterísque contrarijs quibuscumque. Vt autem præsentes litteræ omnibus innotescant, volumus, & districtè præcipiendo omnibus & singulis librorum impressoribus in partibus illis consistentibus mandamus vt illas in cuiuslibet Missalis & Breuiarij principio imprimant, & imprimi curent, aliàs illis non appositis & impressis præsentes nemini suffragentur. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die XXX. Decembris, M. D. LXXIII. Pontificatus nostri anno primo.

Cæs. Glorierius.

DECRETVM PRO HISPANIS.

NOmine nationis Hispanorum supplicauit Doctor Michaël de Erze præcipi vbique locorum, vbi celebratur festum Translationis corporis sancti Iacobi Apostoli de Ierosolymis ad Hispaniam sub die 30. Decembris, celebrari debere tam in Officio quàm in Missa, & tam per Sacerdotes sæculares quàm per regulares, cum propria Oratione inferius describenda, dictámque Orationem pro festo dictæ Translationis imprimi etiam mandari.

Oratio.

DEus, qui dispositione mirabili corpus beati Iacobi Apostoli tui de Ierosolymis ad Hispaniam transferri, & in Compostella gloriosè sepeliri voluisti: concede, quæsumus, vt eius meritis & precibus in cælesti Ierusalem collocari mereamur. Per Dominum nostrum, &c.

Sacra Rituum Congregatio petita concessit: & ita ab omnibus vbique locorum prædictum festum Translationis celebrantibus in posterum cum prædicta Oratione propria seruari mandauit, hac die V. *Martij,* M. DC. XXXIII.

C. Episcopus Portuens. Card. Pius.

Loco ✠ sigilli.

Iulius Rospigliosius Secret.

PRO-

PROPRIVM SANCTORVM HISPANORVM.

FESTA DECEMBRIS.

DIE VIII. DECEMBRIS.

In festo Immaculatæ Conceptionis B.Mariæ Virginis. Duplex.

Officium fit vt in Breuiario Romano.

Quod Festum cum Octaua ALEXANDER VII. in omnibus Regnis Hispaniarum & Indiarum Catholicæ Maiestatis imperio subiectis, tum à Sæcularibus, tum à Regularibus vtriusque sexus, qui ad Horas Canonicas recitandas tenentur, de præcepto recitari mandauit.

DIE IX. DECEMBRIS.

In festo S. Leocadiæ virginis & martyris Patronæ Toletanæ. Duplex.

In Vesperis extra diœcesim Toletanam Officium fit de Conceptione beatæ Mariæ Duplex, cum commemorat. S. Leocadiæ virginis & mart. Antiph. Veni sponsa Christi, accipe coronam, quam tibi Dominus præparauit in æternum. ℣. Specie tua, & pulchritudine tua. ℟. Intende, prosperè procede, & regna.

Oratio.

Beatæ Leocadiæ virginis & martyris tuæ, quæsumus Domine, precibus & meritis adiuuemur: vt quæ pro tui nominis confessione carceres & mortem pertulit, suo nos patrocinio ab æterno carcere defendat. Per Dominum nostrum Iesum Christum.

Deinde fit commemoratio Feriæ.

Si festum Conceptionis venerit in Dominica, transfertur in Feriam iij. & tunc in primis Vesperis sanctæ Leocadiæ omnia de ipso Festo, vt in Communi Virginum & martyrum præter Orationem: & fit commemoratio Dominicæ.

In secundis autem Vesperis omnia de festo Conceptionis, cum commemoratione sanctæ Leocadiæ & Feriæ.

Ad Matutinum omnia dicuntur de Communi Virginis & martyris, præter Lectiones, quæ assignantur propriæ.

In primo Nocturno; Lectiones. Confitebor tibi Domine, Rex. de Communi Virginum & martyrum.

In ſecundo Nocturno.

Ex Breuiariis, Martyrologiis, & Hiſtoriis antiquis.

Lectio iiij

LEocadia virgo Toletana nobilis genere, ſed nobilior Chriſtiana pietate, eo tempore martyrium paſſa eſt, quo Diocletiano & Maximiano Imperatoribus, tam dira in Dei Eccleſiam perſecutio commota eſt, vt vbique gentium conquiſiti Chriſtiani, aut Chriſti fidem abnegare, aut mortem ſubire cogerentur. Ad quam crudelitatem exercendam, & veri Dei cultum in Hiſpania extinguendum, miſſus eſt ab Imperatoribus Dacianus præſes. Qui, multis ciuitatibus eius Prouinciæ Martyrum ſanguine conſecratis, vbi Toletum venit, Leocadiam ad ſe accerſiri iubet, eamque blanditiis primùm delinire aggreditur: deinde etiam terroribus ac modis omnibus de propoſito colendæ Chriſtianæ religionis deducere conatur. Cuius impiam orationem Leocadia deteſtata, in vincula coniicitur, vt aut ſententiam mutet, aut vim immanium tormentorum experiatur.

Reſp. Propter veritatem, & manſuetudinem, & iuſtitiam, * Et deducet te mirabiliter dextera tua. ℣. Specie tua & pulchritudine tua intende, proſperè procede, & regna. Et deducet.

Lectio v.

CVm autem in cuſtodiam virgo duceretur, Deo humili corde gratias egit, quòd pro Chriſto fundendi ſanguinem ſibi occaſionem obtuliſſet. Conuerſaque ad eos, qui ſe lacrymis proſequebantur, placido vultu, Eia, inquit, Chriſti milites, congratulamini mihi: quoniam digna habita ſum pro nomine Ieſu contumeliam pati. In tetro carcere diu iacuit, donec auditis ſæuiſſimis tormentorum generibus, quibus Dacianus permultos Chriſtianos excruciatos necauerat, pio dolore commota, flexis humi genibus, Deum precata eſt, vt ſe (ſi ita expediret) è cuſtodia corporis educeret ad confitendum nomini eius: exauditaque à Domino, ſqualore confecta, impollutum ſpiritum in oratione Deo reddidit.

℟. Dilexiſti iuſtitiam, & odiſti iniquitatem: * Propterea vnxit te Deus, Deus tuus, oleo

oleo lætitiæ. ℣. Propter veritatem, & mansuetudinem, & iustitiam. Propterea.

Lectio vj.

LEocadiæ igitur corpus honorificè à Christianis in suburbio Toletano sepelitur. Vbi posteà, & in loco vbi mortua est, duæ Ecclesiæ Collegiatæ; & tertia item Parochialis in ædibus, in quibus habitauit, eius nomine dedicatæ etiam nunc extant. Quibus tantus honor Gothorum tempore est habitus, vt in eis potissimùm multa Concilia Toletana, eaque frequentissima habita: & sanctissimi Archiepiscopi Toletani, Eugenius tertius, Ildefonsus, & Iulianus, in Leocadiæ Basilica, propter virginis reuerentiam, sepulti sunt. Hæc sanctissima virgo post mortem è tumulo surrexit, & Recesuintho Rege præsente, & magna hominum multitudine, beato Ildefonso apparuit, eiusque studium in gloriosissimam virginem Mariam commendauit.

℟. Afferentur Regi virgines post eam, proximæ eius, * Afferentur tibi in lætitia & exultatione. ℣. Specie tua & pulchritudine tua intende, prosperè procede, & regna. Afferentur. Gloria Patri. Afferentur.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Euangelij secundùm Matthæum.

Lectio vij. Cap. 25.

IN illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis parabolam hanc: Simile erit regnum cælorum decem virginibus, quæ accipientes lampades suas, exierunt obuiàm sponso & sponsæ. Et reliqua.

Homilia sancti Isidori Archiepiscopi Hispalensis.

Lib. Sententiarum, cap. 40.

VIrgo carne, non mente, nullum præmium habet in repromissione. Vnde & insipientibus virginibus Saluator in iudicio veniens, dicit: Amen dico vobis, nescio vos: vbi enim iudicans mentem corruptam inuenerit, carnis proculdubiò incorruptionem damnabit. Nihil prodest incorruptio carnis, vbi non est integritas mentis. Nihilque valet mundum esse corpore eum qui pollutus est mente.

℟. Hæc est virgo sapiens, quam Dominus vigilantem inuenit, quæ acceptis lampadibus sumpsit secum oleum: * Et veniente Domino, introiuit cum eo ad nuptias. ℣. Media nocte clamor factus est, Ecce sponsus venit, exite obuiàm ei. Et veniente.

Lectio viij.

MVlti sunt reproborum qui carnalis corruptelæ contagium nesciunt. Qui sicut infecundi sunt corpore, ita steriles manent mente, operisque boni fecunditate. Qui rectè de virginitate gauderent, si aliis prauis operibus non inseruirent. Qui continentiam profitetur, & ab aliis terrenis desideriis non subtrahitur; quamuis hunc luxuria carnis non polluat, diuersa tamen mundanæ conuersationis operatio maculat.

℟. Media nocte clamor factus est: * Ecce sponsus venit, exite obuiàm ei. ℣. Prudentes virgines aptate vestras lampades. Ecce sponsus venit. Gloria Patri. Ecce sponsus.

Lectio ix.

VIrgines de suis meritis gloriantes, hypocritis comparantur, qui gloriam noui operis foris appetunt, quam intra conscientiam humiles habere debuerunt. Tales igitur ad promissa cælestia non perueniunt: quia ipsæ sibi virginitatis præmium per elationis vitium auferunt. Hoc est enim in Euangelio non habere virgines in vasis oleum, id est, non seruare intra conscientiam boni operis testimonium, sed in facie gloriari apud homines, non in corde apud Deum.

Te Deum laudamus.

Ad Laudes & per Horas, de Communi Virginum & Martyrum.

Oratio vt suprà. 7.

Et fit commemoratio Octauæ & Feriæ; quibus in Vesperis additur sancti Melchiadis Papæ & martyris.

DIE X. DECEMBRIS.

Tertia die infra Octauam Conceptionis beatæ Mariæ.

In primo Nocturno leguntur Lectiones de Scriptura occurrente.

In secundo Nocturno.

Sermo sancti Bernardi Abbatis.

Serm. in c. 12 Apocalypsis.

Lectio iiij.

NOuum fecit Dominus super terram, vt mulier circumdaret virum, nec alium quàm Christum, de quo dicitur: Ecce vir, Oriens nomen eius. Nouum quoque fecit in cælo, vt mulier sole appareret amicta. Denique & coronauit eum, & vicissim ab eo meruit coronari. Egredimini filiæ Sion, & videte regem Salomonem in diademate, quo coronauit eum mater sua. Verùm

rùm hoc aliàs. Interim ſanè ingredimini magis, & videte Reginam in diademate, quo coronauit eam Filius ſuus. In capite, inquit, eius corona ſtellarum duodecim.

℟. Conceptio glorioſæ virginis Mariæ, ex ſemine Abrahæ, ortæ de tribu Iuda, clara ex ſtirpe Dauid, * Cuius vita inclyta cunctas illuſtrat Eccleſias. Verſ. Hodie concepta eſt beata virgo Maria ex progenie Dauid. Cuius vita.

Lectio v.

DIgnum planè ſtellis coronari caput, quod & ipſis longè clariùs micans, ornet eas potiùs, quàm ornetur ab eis. Quidni coronent ſidera, quàm ſol veſtit? Sicut dies verni circumdabant eam flores roſarum, & lilia conuallium. Nimirum læua ſponſi ſub capite eius, & iam dextera illius amplexatur eam. Quis illas æſtimet gemmas, quis ſtellas nominet, quibus Mariæ regium diadema compactum eſt?

℟. Cum iucunditate Conceptionem beatæ Mariæ celebremus: * Vt ipſa pro nobis intercedat ad Dominum Ieſum Chriſtum. ℣. Corde, & animo Chriſto canamus gloriam in hac ſacra ſolemnitate præcelſæ genitricis Dei Mariæ. Vt ipſa.

Lectio vj.

QVid ergo ſidereum micat in generatione Mariæ? planè quòd ex regibus orta, quòd ex ſemine Abrahæ, quòd generoſa ex ſtirpe Dauid. Si id parum videtur, adde quòd generationi illi ob ſingulare priuilegium ſanctitatis diuinitus noſcitur eſſe conceſſa: quòd longè antè eiſdem patribus cælitus repromiſſa, quòd myſticis præfigurata miraculis, quòd oraculis prænuntiata propheticis. Hanc enim ſacerdotalis virga, dum ſine radice floruit: hanc Gedeonis vellus, dum in medio ſiccæ areæ maduit; hanc in Ezechielis viſione orientalis porta, quæ nulli vnquam patuit, præſignabat.

Reſp. Conceptio tua, Dei genitrix virgo, gaudium annuntiauit vniuerſo mundo: * Ex te enim ortus eſt ſol iuſtitiæ, Chriſtus Deus noſter: * Qui ſoluens maledictionem, dedit benedictionem; & confundens mortem, donauit nobis vitam ſempiternam. ℣. Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui. Ex te. Gloria Patri. Qui ſoluens.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Euangelij secundùm Matthæum.

Lectio vij. *Cap.1.*

LIber generationis Iesu Christi, filij Dauid, filij Abraham. Abraham genuit Isaac. Isaac autem genuit Iacob. Et reliqua.

De Homilia sancti Hilarij Episcopi.

Comment.in Matth. can.2.

NOn refert quis in originis numero atque ordine collocetur, dummodò vniuersorum familia cœpta esse intelligatur ab vna. Itaque cum eiusdem tribus sit Ioseph & Maria, dum profectus esse ex Abrahæ genere Ioseph ostenditur, profecta quoque docetur & Maria. Hæc enim in lege ratio seruata est, vt si mortuus sine filiis familiæ princeps esset, defuncti vxorem posterior frater eiusdem cognationis acciperet, susceptosque filios in familiam eius, qui mortuus esset, referret: maneretque ita in primogenitis successionis ordo, cùm patris eorum qui post se nati essent, aut nomine haberentur, aut genere.

℟. Beatam me dicent omnes generationes: * Quia fecit mihi Dominus magna qui potens est, & sanctum nomen eius. ℣. Et misericordia eius à progenie in progenies timentibus eum. Quia fecit mihi.

Lectio viij.

SEquens illud est, vt, quia diximus secundùm rerum fidem generationis istius ordinem nec numero sibi nec successione constare, huius quoque rei ratio afferatur. Non enim leuis causa est, vt aliud in narratione sit, aliud fuerit in gestis: & aliud referatur in summa, aliud verò teneatur in numero. Namque ab Abraham vsque ad Dauid quatuordecim generationes numeratæ sunt: & à Dauid vsque ad transmigrationem Babylonis in quibusdam libris decem & septem deprehenduntur. Sed in hoc non mendacij, aut negligentiæ vitium est. Tres enim ratione præteritæ sunt. Nam Ioras genuit Ochozîam; Ochozías verò genuit Ioam, Ioas deinde Amasîam, Amasías autem Ozîam: & in Matthæo Ioras Ozîam genuisse scribitur, cùm quartus ab eo sit. Hoc ita, quia ex gentili femina Ioras Ochozîam genuit, ex Achab scilicet, qui Iézabel habuit vxorem.

℟. Felix namque es sacra virgo Maria, & omni laude dignissima: * Quia ex te ortus est sol iustitiæ, * Christus

ſtus Deus noſter. ℣. Ora pro populo, intérueni pro clero, intercede pro deuoto femineo ſexu: ſentiant omnes tuum iuuamen, quicumque celebrant tuam ſanctam Conceptionem. Quia ex te. Gloria Patri. Chriſtus.

Lectio ix.

DEnique per Prophetam non niſi quarta generatione in throno regio Iſraëlis quemquam de domo Achab eſſe ſeſſurum dicitur. Purgata igitur labe familiæ gentilis tribus, quæ prætéritis iam regulis, in quarto generationum conſequentium ordine numeratur, & vſque ad Mariam generationes quatuordecim eſſe ſcribuntur, cùm in numero decem & ſeptem reperiantur, nullus error eſſe poterit ſcientibus non eam ſolùm eſſe Domino noſtro Ieſu Chriſto originem, quæ cœpit ex Maria: ſed in procreatione corporea, natiuitatis æternæ ſignificantiam comprehendi.

Te Deum laudamus.

In Laudibus fit commemoratio Feriæ, & ſancti Melchiadis Papæ & Martyris.

Veſperæ à Capitulo de S. Damaſo Papa & confeſſore, cum commemoratione Octauæ & Feriæ.

DIE XI. DECEMBRIS.

Quarta die infra Octauam Conceptionis beatæ Mariæ.

Fit de S. Damaſo Papa & confeſſore, cum commemoratione Octauæ, & Feriæ in Laudibus.

Veſperæ à Capitulo de Octaua, cum commemoratione ſancti Damaſi & Feriæ.

DIE XII. DECEMBRIS.

Quinta die infra Octauam Conceptionis beatæ Mariæ.

In primo Nocturno leguntur Lectiones de Scriptura occurrente.

In ſecundo Nocturno.

Ex libro ſancti Epiphanij Epiſcopi aduerſus hæreſes.

Lib. 3. hæreſi 78. poſt med.

Lectio iiij.

BEata mater Dei Maria per Heuam ſignificatur, quæ per ænigma accepit, vt mater viuentium vocetur. Illa etenim mater viuentium vocata eſt, etiam poſtquam audiuit: Terra es, & in terram reuerteris, poſt tranſgreſſionem. Et mirum eſt, quòd poſt tranſgreſſionem hoc magnum cognomen habuit. Et quod quidem pertinet ad rem ſenſibilem, ab illa Heua omnis hominum generatio deducta eſt in terra: hîc au-

tem verè à Maria hæc vita mundo genita eſt, vt viuentem gigneret, & fieret Maria mater viuentium. Per ænigma igitur Maria mater viuentium appellata eſt.

℟. Conceptio glorioſæ virginis Mariæ, ex ſemine Abrahæ, ortæ de tribu Iuda, clara ex ſtirpe Dauid, * Cuius vita inclyta cunctas illuſtrat Eccleſias. ℣. Hodie concepta eſt beata virgo Maria ex progenie Dauid. Cuius vita.

Lectio v.

HEuæ datum eſt operire corpus ſenſibile propter nuditatem ſenſibilem: Mariæ verò datum eſt à Deo, vt pareret nobis Agnum & ouem, & ex gloria ipſius Agni & ouis fieret nobis velut à vellere in ſapientia per virtutem ipſius indumentum incorruptibilitatis. Heua etiam mortis cauſa facta eſt hominibus: per ipſam enim mors ingreſſa eſt in mundum: Maria verò cauſa vitæ, per quam genita eſt nobis vita, & per hanc Filius Dei aduenit in mundum: & vbi abundauit peccatum, ibi ſuperabundauit & gratia: & vnde illata eſt mors, illinc proceſſit & vita, vt vita pro morte fieret: & qui per mulierem nobis vita factus eſt, mortem ex muliere inductam excluderet. Et quoniam illic Heua, cùm adhuc eſſet virgo, per inobedientiam tranſgreſſa eſt: è contrario per virginem obedientia gratiæ facta eſt, annuntiato aduentu in carne de cælo, & vita æterna.

℟. Cum iucunditate Conceptionem beatæ Mariæ celebremus: * Vt ipſa pro nobis intercedat ad Dominum Ieſum Chriſtum. ℣. Corde & animo Chriſto canamus gloriam in hac ſacra ſolemnitate præcelſæ genitricis Dei Mariæ. Vt ipſa.

Lectio vi.

DE Maria accipitur (liceat mihi hoc dicere) quod ſcriptum eſt de Eccleſia: Relinquet homo patrem ſuum & matrem ſuam, & adhærebit vxori ſuæ: & erunt duo in carne vna. Sanctus autem Apoſtolus dicit: Myſterium hoc magnum eſt, ego autem dico in Chriſto & Eccleſia. Et vide ſcripturarum accuratam dicendi proprietatem, quod de Adam quidem dixit, formauit: de Heua verò, non formatam eſſe, ſed ædificatam. Accepit enim, inquit, vnam de coſtis eius, & ædificauit ipſi in vxorem. Quo oſtendat, Dominum quidem de Maria efformaſſe ſibi ipſi corpus, ab ipſa verò coſta ædificatam eſſe Eccleſiam, in eo quòd

quòd punctum & apertum est ipsius latus; & mysteria sanguinis & aquæ, pretia redemptionis facta sunt.

℟. Conceptio tua, Dei genitrix virgo, gaudium annuntiauit vniuerso mundo: * Ex te enim ortus est sol iustitiæ, Christus Deus noster: * Qui soluens maledictionem, dedit benedictionem: & confundens mortem, donauit nobis vitam sempiternam. ℣. Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui. Ex te. Gloria Patri. Qui soluens.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Euangelij secundùm Matthæum.

Lectio vij. *Cap.* I.

LIber generationis Iesu Christi, filij Dauid, filij Abraham. Abraham genuit Isaac. Isaac autem genuit Iacob. Et reliqua.

Homilia sancti Ioannis Chrysostomi.

Homilia 2. in Matth. post initium.

AVditu quidem mirabile est, quòd ineffabilis Deus, & qui nec sermonibus explicari potest, nec cogitationibus comprehendi, Patrique per omnia coæqualis, per Virginis ad nos venit vterum, & fieri ex muliere dignatus est, & habere progenitores Dauid, & Abraham; & quid dico, Dauid & Abraham? etiam illas, quod magis stupendum est, féminas, quas paulò antè memoraui. Hæc igitur audiens mente consurge, nihilque humile suspiceris, sed potiùs propter hoc ipsum maximè mirare; quia cùm verus & dilectus filius sit sempiterni Dei, etiam filius Dauid esse dignatus est, modò vt te filium faceret Dei: seruum patrem habere dignatus est, vt tibi seruo patrem faceret ipsum Deum.

℟. Beatam me dicent omnes generationes: * Quia fecit mihi Dominus magna qui potens est, & sanctum nomen eius. ℣. Et misericordia eius à progenie in progenies timentibus eum. Quia fecit mihi.

Lectio viij.

VIdes ab ipso statim principio, quàm læta sint hæc nuntia. Quòd si ambigis de his quæ ad tuum spectant honorem, ab iis quæ illius sunt, etiam tua disce credere. Quantum enim consequi potest humana ratio, multò est difficilius Deum hominem fieri, quàm hominem Dei filium consecrari. Cùm ergo audieris, quia Filius Dei, filius sit & Dauid & Abrahæ; dubitare iam desine, quòd & tu, qui filius es Adæ,

Adæ, futurus sis filius Dei: non enim semetipsum ita humiliasset, nisi nos esset exaltaturus. Natus est enim secundùm carnem, vt tu nascerere spiritu: natus est ex muliere, vt tu desineres filius esse mulieris.

Resp. Felix namque es sacra virgo Maria, & omni laude dignissima: * Quia ex te ortus est sol iustitiæ, * Christus Deus noster. Vers. Ora pro populo, interueni pro clero, intercede pro deuoto feminco sexu: sentiant omnes tuùm iuuamen, quicumque celebrant tuam sanctam Conceptionem. Quia ex te. Gloria Patri. Christus.

Lectio ix.

PRopterea duplex facta generatio est, hæc scilicet nostræ similis, illa nostram eminenter excedens. Quòd enim natus ex femina est, & nobis competit; quòd verò non ex sanguine, neque ex voluntate carnis aut viri, sed ex Spiritu sancto, aliam nobis sublimiorem, futuramque & spiritu consequendam generationem promittit. Sed alia quoque omnia ex simili diuersitate constabant. Nam & baptisma profectò tale suscepit, quod haberet quidem aliquid veteris, haberet & noui. Quod enim baptizatus est à Propheta, expressit vetus; quòd autem descendit Spiritus, adumbrauit nouum.

Te Deum laudamus.

In Laudibus fit commemoratio Feriæ.

Vesperæ de S. Lucia virgine & martyre, cum commemoratione Octauæ & Feriæ.

DIE XIII. DECEMBRIS.

Sexta die intra Octauam Conceptionis beatæ Mariæ.

Fit de S. Lucia virgine & martyre, cum commemoratione Octauæ Conceptionis, & Feriæ, in Laudibus & Vesperis.

DIE XIIII. DECEMBRIS.

Septima die intra Octauam Conceptionis beatæ Mariæ.

In primo Nocturno leguntur Lectiones de Scriptura occurrente.

Si autem hac die occurrat Feria iiij. Quatuor Temporum, Lectiones primi Nocturni leguntur vt in die Festi, & Lectio nona de Homilia Feriæ.

In secundo Nocturno.

Ex Epistola sancti Ambrosij Episcopi ad Siricium Papam.

Epist.81.*al*.7. Lectio iiij.

DE via peruersitatis produntur dicere: Virgo concepit, sed non virgo generauit. Potuit ergo

ergo virgo concipere, non potuit virgo generare, cùm semper conceptus præcedat, partus sequatur? sed si doctrinis non creditur sacerdotum, credatur oraculis Christi, credatur monitis Angelorum dicentium: Quia non est impossibile Deo omne verbum. Credatur Symbolo Apostolorum, quod Ecclesia Romana intemeratum semper custodit & seruat. Audiuit Maria vocem Angeli, & qui antè dixerat: Quomodo fiet istud? non de fide generationis interrogans, respondit postea: Ecce ancilla Domini, contingat mihi secundùm verbum tuum.

℞. Conceptio gloriosæ virginis Mariæ, ex semine Abrahæ, ortæ de tribu Iuda, clara ex stirpe Dauid, * Cuius vita inclyta cunctas illustrat Ecclesias. Vers. Hodie concepta est beata virgo Maria ex progenie Dauid. Cuius vita.

Ex libro sancti Hieronymi Presbyteri aduersus Iouinianum.

Ex Apolog. ad Pammachium, pro Libro aduersus Iouinianum, in fine.

Lectio v.

CHristus virgo, mater virginis nostri virgo perpetua, mater & virgo. Iesus enim clausis ingressus est ostiis: & in sepulchro eius quod nouum & in petra durissima fuerat excisum, nec anteà quis, nec posteà positus est: Hortus conclusus, fons signatus: de quo fonte ille fluuius manat, iuxta Ioël, qui irrigat torrentem vel funium, vel spinarum: funium, peccatorum, quibus antè alligabamur: spinarum, quæ suffocant sementem patrisfamilias. Hæc est porta orientalis, vt ait Ezechiel, semper clausa, & lucida, operiens in se, vel ex se proferens sancta sanctorum: per quam sol iustitiæ & pontifex noster secundùm ordinem Melchisedech ingreditur & egreditur.

℞. Cum iucunditate Conceptionem beatæ Mariæ celebremus; * Vt ipsa pro nobis intercedat ad Dominum Iesum Christum. Vers. Corde & animo Christo canamus gloriam in hac sacra solemnitate præcelsæ genitricis Dei Mariæ. Vt ipsa.

Ex libro sancti Irenæi Episcopi & martyris aduersus hæreses.

Lib. 5. c. 19. Lectio vi.

IN sua propria veniente Domino, & sua propria eum baiulante conditione, quæ baiulatur ab ipso, & recapitulationem eius quæ in ligno

ligno fuit inobedientiæ, per eam quæ in ligno est, obedientiam faciente, & seductione illa soluta, qua seducta est malè illa, quæ iam viro destinata erat virgo Heua; per veritatem euangelizata est benè ab Angelo iam sub viro virgo Maria. Quemadmodum enim illa per Angelicum sermonem seducta est, vt effugeret Deum, præuaricata verbum eius: ita & hæc per Angelicum sermonem euangelizata est, vt portaret Deum; obediens eius verbo. Et sicut illa seducta est, vt effugeret Deum; sic hæc suasa est obedire Deo, vti virginis Heuæ virgo Maria fieret aduocata. Et quemadmodùm adstrictum est morte genus humanum per virginem, soluatur per virginem; æqua lance disposita virginalis inobedientia, per virginalem obedientiam.

℟. Conceptio tua, Dei genitrix virgo, gaudium annuntiauit vniuerso mundo: * Ex te enim ortus est sol iustitiæ, Christus Deus noster: * Qui soluens maledictionem, dedit benedictionem: & confundens mortem, donauit nobis vitam sempiternam. ℣. Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui. Ex te. Gloria Patri. Qui soluens.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Euangelij secundùm Matthæum.

Lectio vij. *Cap.* 1.

LIber generationis Iesu Christi, filij Dauid, filij Abraham. Abraham genuit Isaac. Isaac autem genuit Iacob. Et reliqua.

De Homilia sancti Ioannis Chrysostomi.

Vnde suprà, paulò post.

CVius verò rei gratia librum ipsum generationis Christi vocat, vbi non vtique generatio, sed tota prorsus sola ipsius mysterij dispensatio continetur? quia totius scilicet dispensationis caput, radix atque principium omnium nobis in hoc consistit bonorum. Vt enim Moyses librum cæli appellauit ac terræ, cùm certè non de cælo solùm terraque loqueretur; sed de cunctis quæ inter ipsa subsistunt: ita etiam Euangelista ab ipso omnium fonte & capite bonorum librum vocauit.

℟. Beatam me dicent omnes generationes: * Quia fecit mihi Dominus magna qui potens est, & sanctum nomen eius. ℣. Et misericordia eius à progenie in progenies timentibus eum. Quia fecit mihi. Lectio viij.

QVa verò de causa non eum antè filium Abrahæ, & posteà filium Dauid nuncu-

nuncupauit: Non, sicut opinantur aliqui, ab inferioribus volens ad superiora conscendere. Ceterùm fecisset quod fecit & Lucas: nunc autem è contrario facit. Cur ergo commemorauit priorem Dauid? Quia ipse proculdubio in omnium versabatur ore; ob insigne honoris & gloriæ, ob ipsius quoque temporis spatia iunctiora. Etsi enim vtrique promiserat Deus, sed tamen illud quasi antiquum reticebatur, hoc verò quasi nouum & recens ab omnibus celebrabatur.

℟. Felix namque es sacra virgo Maria, & omni laude dignissima: * Quia ex te ortus est sol iustitiæ, * Christus Deus noster. Vers. Ora pro populo, interueni pro clero; intercede pro deuoto femineo sexu: sentiant omnes tuum iuuamen, quicumque celebrant tuam sanctam Conceptionem. Quia ex te. Gloria Patri. Christus.

Lectio ix.

IPsi namque Iudæi dicunt: Nónne ex semine Dauid, & Bethleem castello, vbi erat Dauid, venit Christus? Nemo igitur illum filium Abrahæ, sed omnes filium Dauid nominabant: qui etiam honorabiliores quosque de sanctitate Reges, qui post Dauid fuisse referuntur, ab illo omnes vocabant. Nec ipsi solùm, verùm etiam Deus: nam & Ezechiel & alij Prophetæ dicunt, Dauid surrecturum esse eis, atque venturum; non de illo vtique mortuo iam loquentes, sed de iis qui illius virtutem erant imitaturi. Proptereà igitur à notiore interim, & celebratiore persona sumit exordium; & tum demum ad antiquiorem recurrit parentem. Te Deum.

In Laudibus fit commemoratio Feriæ.

Ad Vesperas simplex, & omnia dicuntur sicut in primis Vesperis Festi, cum commemoratione Feriæ, & S. Eusebij Episcopi & martyris.

DIE XV. DECEMBRIS.

Octaua Conceptionis beatæ Mariæ. Duplex.

In i. Nocturno, Lectiones de Scriptura occurrente.

Si autem hac die occurrat Feria iiij. Quatuor Temporum, Lectiones primi Nocturni leguntur vt in die Festi, & Lectio nona de Homilia Feriæ.

In secundo Nocturno.

De Expositione sancti Gregorij Papæ in libros Regum.

In 1. Reg. 1. Lectio iiij.

FVit vir vnus de Ramáthaim-sophim, de monte Ephraim. Potest huius montis nomine beatissima

ma semper virgo Maria, Dei genitrix, designari. Mons quippe fuit, quæ omnem electæ creaturæ altitudinem, electionis suæ dignitate transcendit. An non mons sublimis Maria, quæ vt ad conceptionem æterni Verbi pertingeret, meritorum verticem supra omnes Angelorum choros vsque ad solium Deitatis erexit? Huius enim montis præcellentissimam dignitatem Isaias vaticinans, ait: Erit in nouissimis diebus præparatus mons domus Domini in vertice montium. Mons quippe in vertice montium fuit, quia altitudo Mariæ supra omnes Sanctos refulsit.

℟. Conceptio gloriosæ virginis Mariæ, ex semine Abrahæ, ortæ de tribu Iuda, clara ex stirpe Dauid, * Cuius vita inclyta cunctas illustrat Ecclesias. ℣. Hodie concepta est beata virgo Maria ex progenie Dauid. Cuius vita.

Ex Epistola sancti Leonis Papæ ad Pulcheriam Augustam.

Epistola 13. ante medium.

Lectio v.

SAcramentum reconciliationis nostræ ante tempora æterna dispositum, nullæ implebant figuræ: quia nondum superuenerat Spiritus sanctus in Virginem, nec virtus Altissimi obumbrauerat ei, vt & intra intemerata viscera, ædificante sibi Sapientia domum, Verbum caro fieret, & forma Dei ac forma serui in vnam conueniente personam, creator temporum nasceretur in tempore, & per quem facta sunt omnia, ipse inter omnia gigneretur. Nisi enim nouus homo, factus in similitudinem carnis peccati, nostram susciperet vetustatem, & consubstantialis Patri, consubstantialis esse dignaretur & matri; naturamque sibi nostram solus à peccato liber vniret; sub iugo diaboli generaliter teneretur humana captiuitas.

℟. Cum iucunditate Conceptionem beatæ Mariæ celebremus: * Vt ipsa pro nobis intercedat ad Dominum Iesum Christum. ℣. Corde & animo Christo canamus gloriam in hac sacra solemnitate præcelsæ genitricis Dei Mariæ. Vt ipsa.

De Expositione sancti Basilij Episcopi, in Isaiam Prophetam.

In c. 8. post initium.

Lectio vj.

ACcessi, inquit, ad prophetissam, & in vtero accepit, & peperit filium. Quod Maria prophetissa fuerit, ad quam proximè accessit Isaias per prænotionem spiri-

ſpiritus, nemo contradixerit, qui ſit memor verborum Mariæ, quæ prophetico afflata ſpiritu elocuta eſt. Quid enim ait? Magnificat anima mea Dominum; & exultauit ſpiritus meus in Deo ſalutari meo; quia reſpexit humilitatem ancillæ ſuæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Quòd ſi animum accommodaueris vniuerſis eius verbis; non vtique contentiosè negaueris eam fuiſſe prophetiſſam, quòd Domini ſpiritus in eam superuenerit, & virtus Altiſſimi obumbrauerit ei.

℟. Conceptio tua, Dei genitrix virgo, gaudium annuntiauit vniuerſo mundo: Ex te enim ortus eſt ſol iuſtitiæ, Chriſtus Deus noſter: Qui ſoluens maledictionem, dedit benedictionem: & confundens mortem, donauit nobis vitam ſempiternam. ℣. Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui. Ex te. Gloria Patri. Qui ſoluens.

In tertio Nocturno.

Lectio ſancti Euangelij ſecundùm Matthæum.

Lectio vij. *Cap.* 1.

Liber generationis Ieſu Chriſti, filij Dauid, filij Abraham. Abraham genuit Iſaac. Iſaac autem genuit Iacob. Et reliqua.

De Homilia ſancti Ioannis Chryſoſtomi.

Vnde ſuprà, paulò poſt.

Dvo ſunt, quæ pariunt quæſtionem. Vnum, quæ cauſa ſit, vt in generationum catalogo Virgo ſileatur: alterum verò, qua ratione Ioſeph memoretur, cui certè nihil cum Chriſti generatione eſt commune. Videtur enim & vnum abundare, & alterum deeſſe. Quid ergo dicemus? quòd vtique primùm illud neceſſe fuerit memorari, quemadmodum ex Dauid virgo deſcenderit. Vnde hoc itaque diſcemus? Audi ad Gabriel loquentem Dominum: Vade ad Virginem deſponſatam viro, cui nomen Ioſeph, ex domo & familia Dauid. Quid vis audire manifeſtius, cùm ex domo & familia Dauid illam virginem eſſe cognoſcas?

℟. Beatam me dicent omnes generationes: Quia fecit mihi Dominus magna qui potens eſt, & ſanctum nomen eius. ℣. Et miſericordia eius à progenie in progenies timentibus eum. Quia fecit mihi.

Lectio viij.

Non erat mos apud Hebræos, generationum catalogum per feminas texere. Vt ergo & morem cuſtodiret, néve in ipſo ſtatim principio videretur antiqua deſtrue-

destruere; & nobis virginem certiùs indicaret; parentes eius reticens atque maiores, de Ioseph generatione non tacuit. Siue enim hæc fecisset in Virgine, nouitatis non effugisset inuidiam: siue Ioseph reticuisset, non agnossemus ex qua tribu Virgo subsisteret. Vt ergo & nos discerneremus, quæ esset Maria, vel vnde, & consuetudo legis permaneret immobilis, generationum catalogum vsque ad sponsum eius perduxit, ac de domo illum Dauid esse monstrauit.

R. Felix namque es sacra virgo Maria, & omni laude dignissima; Quia ex te ortus est sol iustitiæ, Christus Deus noster. Vers. Ora pro populo, interueni pro clero, intercede pro deuoto femineo sexu; sentiant omnes tuum iuuamen, quicumque celebrant tuam sanctam Conceptionem. Quia ex te. Gloria Patri. Christus Deus.

Lectio ix.

HOc enim declarato, illud quoque pariter ostendit, quòd scilicet inde esset & Virgo; quia vtique nequaquam iustus iste pateretur vxorem sibi aliunde, quàm vnde lex præcipiebat, eligere. Possumus verò aliam quoque & altiorem quidem proferre rationem, ob quam parentes Virginis prætermissi sunt. Sed quæ ea est? Noluit Euangelista recenti adhuc tempore noui illius admirandique partus Iudæis esse manifestum, quòd Christus natus fuisset ex Virgine. Neque proprius noster hic sermo est, sed à nobis de Patrum atque insignium virorum traditione susceptus.

Te Deum laudamus.

In Laudibus fit commemoratio Feriæ, & sancti Eusebij Episcopi & Martyris.

DIE XVI. DECEMBRIS.

HOræ ad Laudes & per Horas dicuntur Antiphonæ propriæ Feriæ Aduentus, in qua occurrit festum Expectationis B. Mariæ Virginis, omissa tamen Antiphona, quæ ad Canticum dicitur, cuius loco dicatur ea quæ ad Canticum ponitur in Psalterio; & idem fiet de Antiphonis in die S. Thomæ occurrentibus, reuocandis in Sabbato, quando festum Expectationis huiusmodi in Sabbato venerit, vt scilicet Antiphonæ in die S. Thomæ decurrentes nunc reponantur xvij. Decembris, dempta ea quæ dicitur ad Canticum, vt suprà.

DIE XVIII. DECEMBRIS.

In festo Expectationis beatæ Mariæ Virginis: Duplex.

Ad Vesperas, Antiphona. Missus est. cum reliquis de Laudi-

Laudibus. Psalmi, Dixit Dominus. Laudate pueri. Lætatus sum. Nisi Dominus. Lauda Ierusalem. vt in Officio paruo beatæ Mariæ.

Capitulum. *Isaiæ* 11.

EGredietur virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet, & requiescet super eum Spiritus Domini.

Hymnus.

CReator alme siderum,
Æterna lux credentium,
Iesu Redemptor omnium,
Intende votis supplicum.
Qui dæmonis ne fraudibus
Periret orbis, impetu
Amoris actus, languidi
Mundi medela factus es.
Commune qui mundi nefas
Vt expiares, ad Crucem
E Virginis Sacrario
Intacta prodis Victima.
Cuius potestas gloriæ,
Nomenque cùm primùm sonat,
Et Cælites, & inferi
Tremente curuantur genu.
Te deprecamur vltimæ
Magnum diei Iudicem;
Armis supernæ gratiæ
Defende nos ab hostibus.
Virtus, honor, laus, gloria
Deo Patri cum Filio,
Sancto simul Paraclito,
In sæculorum sæcula. Amen.

℣. Aue Maria, gratia plena.
℟. Dominus tecum.

Ad Magnificat Antiphona. Spiritus sanctus in te descendet Maria, ne timeas, habebis in vtero Filium Dei, alleluia.

Oratio.

DEus, qui de beatæ Mariæ virginis vtero, Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis; vt qui verè eam genitricem Dei credimus, eius apud te intercessionibus adiuuemur. Per eumdem Dominum nostrum Iesum Christum.

Deinde pro commemoratione Aduentus, Antiph. O.

Ad Matutinum, Inuitatorium. Aue Maria, gratia plena: Dominus tecum. Psal. Venite, exultemus. Hymnus.

VErbum supernum prodiens
E Patris æterni sinu,
Qui natus orbi subuenis,
Labente cursu temporis:
Illumina nunc pectora,
Tuoque amore concrema;
Vt cor caduca deserens
Cæli voluptas impleat:
Vt, cùm tribunal Iudicis
Damnabit igni noxios,
Et vox amica debitum
Vocabit ad cælum pios;
Non esca flammarum nigros
Voluamur inter turbines,
Vultu Dei sed compotes
Cæli fruamur gaudiis.
Patri, simulque Filio,
Tibique sancte Spiritus,

Sicut

Sicut fuit, ſit iugiter
Sæclum per omne gloria.
Amen.

In primo Nocturno, Aña. Ecce Dominus noſter cum virtute veniet, & illuminabit oculos ſeruorum ſuorum, alleluia. Pſalmus. Domine Dominus noſter. Antiphona. Rorate cæli deſuper, & nubes pluant iuſtum: aperiatur terra, & germinet Saluatorem. Pſalmus. Cæli enarrant. Antiphona. Ecce nomen Domini de longinquo; & claritas eius replet orbem terrarum. Pſalmus. Domini eſt terra. ℣. Ex Sion ſpecies decoris eius. ℟. Deus noſter manifeſtè veniet.

De Iſaia Propheta.

Lectio i. *Cap.7.b*

ET adiecit Dominus loqui ad Achaz, dicens: Pete tibi ſignum à Domino Deo tuo in profundum inferni, ſiue in excelſum ſuprà. Et dixit Achaz: Non petam, & non tentabo Dominum. Et dixit: Audite ergo domus Dauid: Numquid parum vobis eſt, moleſtos eſſe hominibus, quia moleſti eſtis & Deo meo? Propter hoc dabit Dominus ipſe vobis ſignum. Ecce virgo concipiet, & pariet filium: & vocabitur nomen eius Emmanuel. Butyrum & mel comedet, vt ſciat reprobare malum, & eligere bonum.

℟. Non auferetur ſceptrum de Iuda, & dux de femore eius, donec veniat, qui mittendus eſt: * Et ipſe erit exſpectatio Gentium. ℣. Pulchriores ſunt oculi eius vino: & dentes eius lacte candidiores. Et ipſe erit.

Lectio ij. *Cap.11.*

ET egredietur virga de radice Ieſſe, & flos de radice eius aſcendet. Et requieſcet ſuper eum ſpiritus Domini: ſpiritus ſapientiæ & intellectus, ſpiritus conſilij & fortitudinis, ſpiritus ſcientiæ & pietatis: & replebit eum ſpiritus timoris Domini. Non ſecundùm viſionem oculorum iudicabit, neque ſecundùm auditum aurium arguet: ſed iudicabit in iuſtitia pauperes, & arguet in æquitate pro manſuetis terræ: & percutiet terram virga oris ſui, & ſpiritu labiorum ſuorum interficiet impium. Et erit iuſtitia cingulum lumborum eius: & fides cinctorium renum eius.

Reſp. Orietur ſtella ex Iacob: & conſurget homo de Iſraël. & confringet omnes duces alienigenarum: * Et erit omnis terra poſſeſſio eius. Verſ. De Iacob erit

erit qui dominabitur, & perdet reliquias ciuitatis. Et erit omnis.

Lectio iij. *Cap.* 35.

LÆtabitur deserta & inuia, & exultabit solitudo, & florebit quasi lilium. Germinans germinabit, & exultabit lætabunda & laudans. Gloria Libani data est ei: decor Carmeli & Saron: ipsi videbunt gloriam Domini, & decorem Dei nostri. Confortate manus dissolutas, & genua debilia roborate. Dicite pusillanimis: Confortamini, & nolite timere. Ecce Deus vester vltionem adducet retributionis: Deus ipse veniet, & saluabit vos. Tunc aperientur oculi cæcorum, & aures surdorum patebunt. Tunc saliet sicut ceruus claudus: & aperta erit lingua mutorum: quia scissæ sunt in deserto aquæ, & torrentes in solitudine. Et quæ erat arida, erit in stagnum, & sitiens in fontes aquarum.

Resp. Descendet Dominus sicut pluuia in vellus: orietur in diebus eius iustitia, * Et abundantia pacis. ℣. Et adorabunt eum omnes reges: omnes gentes seruient ei. Et abundantia. Gloria Patri. Et abundantia.

In secundo Nocturno, Aña. De Sion exibit lex, & verbum Domini de Ierusalem. Psalmus. Eructauit. Antiphona. Ecce Deus noster, expectauimus eum, & saluabit nos, alleluia. Psalmus. Deus noster refugium. Antiphona. Dominus veniet, occurrite illi, dicentes: Magnum principium; & regni eius non erit finis. Deus fortis, dominator, princeps pacis, alleluia. Psalmus. Magnus Dominus. Vers. Egredietur virga de radice Iesse. Resp. Et flos de radice eius ascendet.

Sermo sancti Ildefonsi Archiepiscopi Toletani.

Ex libro de Virginitate beatæ Mariæ.

Lectio iiij.

DOmina mea atque dominatrix mea, dominans mihi, mater Domini mei, ancilla Filij tui, genitrix factoris mundi; te rogo, te oro, te quæso, vt habeam spiritum Domini tui, spiritumque Filij tui, nec non & spiritum Redemptoris mei, vt de te vera & digna sapiam, vera & digna loquar, vera & digna quæcumque sunt, diligam. Tu enim es electa à Deo, assumpta à Deo, aduocata à Deo, proxima Deo, adhærens Deo, coniuncta Deo.

Viſitata ab Angelo, ſalutata ab Angelo, benedicta ab Angelo, beatificata ab Angelo. Turbata in ſermone, attonita in cogitatione, ſtupefacta in ſalutatione, admirata in dictorum annuntiatione.

Reſp. Ecce virgo concipiet, & pariet filium, dicit Dominus: * Et vocabitur nomen eius Admirabilis, Deus, Fortis. Verſ. Super ſolium Dauid, & ſuper regnum eius ſedebit in æternum. Et vocabitur.

Lectio v.

INueniſſe te apud Deum gratiam audis: & ne timeas iuberis. Vnde & tu fiducia roboraris, cognitione miraculorum inſtrueris, ad nouitatem inauditæ gloriæ proueheris. De prole ab Angelo nuntiata es; & poſt fetum integra & pudica manes. Certa virginitas nobis proponitur, & naſciturum ex te ſanctum Dei Filium, tibi ab Angelo euangelizatur: & quæ ſit naſcentis Regis potentia, mirabiliter intimatur. Quomodo fiat quæris, de origine interrogas, de ratione perſcrutaris, de experientia requiris, de ordine ſciſcitaris. Audi inauditum oraculum, conſidera inuſitatum opus, animaduerte incognitum arcanum, attende inuiſum factum, Spiritus ſanctus ſuperueniet in te, & virtus Altiſſimi obumbrabit tibi.

Reſp. Rorate cæli deſuper, & nubes pluant iuſtum: * Aperiatur terra, & germinet Saluatorem. ℣. Emitte Agnum Domine Dominatorem terræ, de Petra deſerti ad montem filiæ Sion. Aperiatur terra.

Lectio vj.

TOta inuiſibiliter Trinitas conceptionem operabitur in te: ſola perſona Filij Dei in corpore tuo naſcitura carnem aſſumet de te. Ideoque quod concipietur ex te, quod naſcetur ex te, quod prodiet ex te, quod germinabitur ex te, quod parturietur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei. Erit enim hic magnus; hic Deus Virtutum, hic Rex omnium ſæculorum, hic factor omnium rerum. Ecce beata tu inter mulieres, integra inter puerperas, Domina inter ancillas, Regina inter ſorores. Ecce, ex hoc beatam te dicent omnes generationes, beatam te nouerunt omnes cæleſtes Virtutes, beatam te prædicant omnes Vates, beatam te celebrant omnes nationes. Beata tu fidei noſtræ, beata tu animæ noſtræ, beata dilectioni noſtræ, beata præconiis & prædicationibus meis.

℞. Docebit nos Dominus vias suas, & ambulabimus in semitis eius: * Quia de Sion exibit lex, & verbum Domini de Ierusalem. Vers. Venite ascendamus ad montem Domini, & ad domum Dei Iacob. Quia de Sion. Gloria Patri. Quia de Sion.

In tertio Nocturno, Aña. Dominus dabit benignitatem, & terra nostra dabit fructum suum. Psalm. Benedixisti. Antiphona. Ecce veniet Deus & homo de domo Dauid sedere in throno, alleluia. Psalmus. Fundamenta eius. Antiphona. Annuntiate populis, & dicite: Ecce Deus Saluator noster veniet. Psalmus. Cantate. j. Vers. Egredietur Dominus de loco sancto suo. Resp. Veniet vt saluet populum suum.

Si hoc festum venerit in Feria quarta Quatuor Temporum Aduentus, loco sequentis Homiliæ leguntur tres Lectiones Homiliæ eiusdem Feriæ iiij. cùm Responsoriis quæ hic assignantur.

Lectio sancti Euangelij secundùm Lucam.

Lectio vij. *Cap.1.c*

IN illo tempore: Missus est Angelus Gabriel à Deo in ciuitatem Galilææ, cui nomen Nazareth; ad virginem desponsatam viro, cui nomen erat Ioseph, de domo Dauid; & nomen virginis Maria. Et reliqua.

Homilia venerabilis Bedæ Presbyteri.

In Euangelium Lucæ cap.1. & in Homiliis hiemalibus de Tempore, Feria quarta Quatuor Temporum mensis Decembris.

AD Mariam virginem Gabriel mittitur, qui Dei fortitudo nominatur: illum quippe nuntiare veniebat, qui ad debellandas aëreas potestates humilis apparere dignatus est. De quo per Psalmistam dicitur: Dominus fortis & potens, Dominus potens in prælio. Et rursum: Dominus virtutum ipse est Rex gloriæ. Per Dei ergo fortitudinem nuntiandus erat, qui Virtutum Dominus, & potens in prælio, contra potestates aëreas ad bella veniebat. Et ingressus Angelus ad eam dixit: Aue gratia plena: Dominus tecum: Benedicta tu in mulieribus. Benè gratia plena vocatur, quæ nimirum gratiam, quam nulla alia meruerat, assequitur; vt ipsum videlicet gratiæ concipiat & generet auctorem.

℟. Aue Maria, gratia plena: Dominus tecum: * Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi: quod enim ex te nascetur Sanctum, vocabitur Filius Dei. ℣. Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? Et respondens Angelus dixit ei. Spiritus sanctus.

Lectio viij.

ECce concipies in vtero, & paries filium, & vocabis nomen eius Iesum. Iesus Saluator, siue salutaris, interpretatur: cuius sacramentum nominis, alloquens Ioseph, Angelus exposuit: Ipse enim (inquiens) saluum faciet populum suum à peccatis eorum. Non ait populum Israël, sed populum suum, hoc est in vnitatem fidei ex præputio & circumcisione vocatum: quibus ex diuersa parte vocatis, fieret vnus pastor, & vnum ouile. Hic erit magnus, & Filius Altissimi vocabitur, & dabit illi Dominus Deus sedem Dauid patris eius. Idem ergo Filius Altissimi, qui in vtero virginali conceptus & natus est. Idem homo in tempore creatus ex matre, qui Deus est ante tempora natus ex Patre. Si autem idem homo qui Deus est; omittat Nestorius, hominem tantùm dicere ex Virgine natum.

Resp. Suscipe verbum virgo Maria, quod tibi à Domino per Angelum transmissum est: concipies & paries Deum pariter & hominem: * Vt benedicta dicaris inter omnes mulieres. ℣. Paries quidem filium, & virginitatis non patieris detrimentum: efficieris grauida, & eris mater semper intacta. Vt benedicta. Gloria Patri. Vt benedicta.

Lectio ix.

IDeoque, & quod nascetur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei. Ad distinctionem nostræ sanctitatis, Iesus sanctus singulariter nasciturus asseritur. Nos quippe etsi sancti efficimur; non tamen nascimur, quia ipsa naturæ corruptionis conditione constringimur, vt meritò cum Propheta gementes singuli dicamus: Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in delictis peperit me mater mea. Ille autem solus veraciter sanctus est, qui vt ipsam conditionem vinceret naturæ corruptibilis, vincere, ex commixtione carnalis copulæ conceptus est. Sanctum, inquit, vocabitur Filius Dei. Quid hic dicis Nestoriane, qui beatam Mariam Dei negans esse genitricem, apertè

apertè niteris impugnare veritatem? Ecce Deum dixit superuenturum, Dei Filium nasciturum. Quomodo ergo aut Dei Filius Deus non est, aut quæ Deum edidit, quomodo Theotócos, id est, Dei genitrix, non esse potest.

Te Deum laudamus.

AD LAVDES & per Horas, Aña.

MIssus est Gabriel Angelus ad Mariam virginem desponsatam Ioseph. Psalmus. Dominus regnauit. cum reliquis de Dominica. Antiphona. Aue Maria, gratia plena: Dominus tecum: Benedicta tu in mulieribus, alleluia. Antiphona. Ne timeas Maria, inuenisti gratiam apud Dominum: ecce concipies, & paries filium, alleluia. Antiphona. Dabit ei Dominus sedem Dauid patris eius, & regnabit in æternum. Antiphona. Ecce ancilla Domini: fiat mihi secundùm verbum tuum.

Capitulum. *Isaiæ* 11.

EGredietur virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet, & requiescet super eum Spiritus Domini.

Hymnus.

EN clara vox redarguit
Obscura quæque, personans:
Procul fugentur somnia:
Ab alto Iesus promicat.
Mens iam resurgat torpida,
Non ampliùs iacens humi:
Sidus refulget iam nouum,
Vt tollat omne noxium.
En Agnus ad nos mittitur
Laxare gratis debitum:
Omnes simul cum lacrymis
Precemur indulgentiam:
Vt, cùm secundò fulserit,
Metuque mundum cinxerit,
Non pro reatu puniat,
Sed nos pius tunc protegat.
Virtus, honor, laus, gloria
Deo Patri cum Filio,
Sancto simul Paraclito,
In sempiterna sæcula.
Amen.

℣. Spiritus sanctus superueniet in te. ℟. Et virtus Altissimi obumbrabit tibi.

Ad Benedictus, Antiphona. Super solium Dauid, & super regnum eius sedebit in æternum.

Oratio.

DEus, qui de beatæ Mariæ virginis vtero, Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis; vt qui verè eam genitricem Dei credimus, eius apud te intercessionibus adiuuemur. Per eumdem Dominum nostrum Iesum Christum.

Deinde fit commemoratio Feriæ.

Ad Tertiam, Antiphona. Aue Maria. Capitulum. Egredietur virga. vt suprà.

℟. breue. Tu exurgens Domine, * Misereberis Sion. Tu exurgens. ℣. Quia tempus miserendi eius, quia venit tempus. Misereberis. Gloria Patri. Tu exurgens. ℣. Rorate cæli desuper, & nubes pluant iustum. ℟. Aperiatur terra, & germinet Saluatorem.

Ad Sextam, Antiphona.

Ne timeas Maria.

Capitulum. *Isaiæ 7. c*

Ecce virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emmanuel. Butyrum & mel comedet, vt sciat reprobare malum, & eligere bonum.

℟. breue. Rorate cæli desuper, * Et nubes pluant iustum. Rorate. ℣. Aperiatur terra, & germinet Saluatorem. Et nubes. Gloria Patri. Rorate. ℣. Emitte Agnum Domine Dominatorem terræ. ℟. De Petra deserti ad montem filiæ Sion.

Ad Nonam, Antiphona.

Ecce ancilla Domini.

Capitulum. *Isaiæ 45. b*

Rorate cæli desuper, & nubes pluant iustum: aperiatur terra, & germinet Saluatorem, & iustitia oriatur simul: ego Dominus creaui eum.

℟. breue. Emitte Agnum Domine, * Dominatorem terræ. Emitte. ℣. De Petra deserti ad montem filiæ Sion. Dominatorem. Gloria Patri. Emitte. ℣. Spiritus sanctus superueniet in te. ℟. Et virtus Altissimi obumbrabit tibi.

In secundis Vesperis,

Antiphona.

Missus est Gabriel Angelus ad Mariam virginem desponsatam Ioseph. Psalm. Dixit Dominus. Antiphona. Aue Maria, gratia plena: Dominus tecum: Benedicta tu in mulieribus alleluia. Psalmus. Laudate pueri Dominum. Antiphona. Ne timeas Maria, inuenisti gratiam apud Dominum: ecce concipies, & paries filium, alleluia. Psalm. Lætatus sum. Aña. Dabit ei Dominus sedem Dauid patris eius, & regnabit in æternum. Psal. Nisi Dominus. Aña. De fructu ventris tui ponam supra sedem tuam. Psalm. Memento Domine Dauid.

Capitulum, Hymnus & ℣. vt in primis Vesperis. 23.

Ad Magnificat, Antiphona.

O Virgo virginum, quomodo fiet istud? quia nec primam similem visa es, nec habere sequentem. Filiæ Ierusalem quid me admiramini? Diuinum est mysterium hoc, quod cernitis.

Oratio. Deus, qui de beatæ Mariæ. vt supra. 29.

Pro

Pro commemoratione Aduentus, Antiphona. O.

DIE XXX. DECEMBRIS.

In festo Translationis S. Iacobi Apostoli, & Hispaniarum Apostoli & Patroni. Duplex maius.

In vtrisque Vesperis, Antiphona. Tecum principium. cum reliquis Antiphonis & Psalmis ex secundis Vesperis Natiuitatis Domini.

Capitulum. 1. *Cor.* 4. *b*

FRatres: Puto, quòd Deus nos Apostolos nouissimos ostendit, tamquam morti destinatos: quia spectaculum facti sumus mundo, & Angelis, & hominibus.

Hymnus.

DEfensor alme Hispaniæ,
Iacobe, vindex hostium,
Tonitrui quem filium
Dei vocauit Filius:
Huc cæli ab altis sedibus
Conuerte dexter lumina,
Audiúue læti debitas
Grates tibi quas soluimus.
Grates refert Hispania,
Felix tuo quæ nomine
Te gloriatur iugiter
Dignata sacris ossibus.
Tu, cæca nox atque impia
Nos cùm teneret vanitas,
Lucem salutis primitus
Oris Iberis impetras.
Tu, bella cùm nos cingerent,
Es visus ipso in prælio,
Equoque & ense acerrimus
Mauros furentes sternere.
Freti tuo nos pignore,
Largum tuo te muneres
Rogamus omnes, vt tuæ
Spe protegas præsentiæ.
Iesu, tibi sit gloria,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre, & almo Spiritu,
In sempiterna sæcula. Amen.

Vers. In omnem terram exiuit sonus eorum. Resp. Et in fines orbis terræ verba eorum.

Ad Magnificat Antiphona. Misit Herodes rex manus, vt affligeret quosdam de Ecclesia: occidit autem Iacobum fratrem Ioannis gladio.

Oratio.

DEus, qui dispositione mirabili corpus beati Iacobi Apostoli tui de Ierosolymis ad Hispaniam transferri, & in Compostella gloriosè sepeliri voluisti: concede, quæsumus; vt eius meritis & precibus in cælesti Ierusalem collocari mereamur. Per Dominum nostrum Iesum Christum.

Posteà fit commemoratio S. Thomæ Cantuariensis, si non contingat transferri ad Vigiliam Epiphaniæ, iuxta Breue Gregorij XIII. in principio appositum, deinde Octauarum.

Si Dominica (aut dies in quo ad formam Breuiarij

fit de ea) venerit iſto die; fiet commemoratio Dominicæ in primis Veſperis, & ad Laudes ante commemorationem Octauarum.& nona Lectio legitur de Homilia Dominicæ. In ſecundis autem Veſperis, poſt commemorationem S. Silueſtri fit commemoratio Dominicæ & Octauarum.

Quando verò fit de Dominica in die præcedenti vel in ſequenti, fiet commemoratio Dominicæ in primis vel in ſecundis Veſperis reſpectiuè ante commemorationem Octauarum.

Ad Matutinum: omnia de Communi Apoſtolorum,præter ea quæ hic habentur propria; & in Laudibus fit commemoratio Octauarum.

In primo Nocturno Lectiones de Epiſtola prima ad Corinthios. Sic nos exiſtimet homo, de Communi Apoſtolorum.

℟. j. Procedens Ieſus iuxta mare Galilææ, vidit duos fratres, Iacobum Zebedæi, & Ioannem fratrem eius, in naui, * Et vocauit eos, qui ſtatim relictis retibus, & patre, ſecuti ſunt Dominum. ℣. Erant Iacobus & Ioannes fratres in naui cum Zebedæo patre eorum, reficientes retia ſua. Et vocauit eos.

℟. ij. Vocauit ad ſe Dominus Iacobum Zebedæi, & Ioannem fratrem Iacobi, & fecit vt eſſent ſecum inter duodecim, & vt mitteret eos prædicare. * Et impoſuit eis nomina, Boanerges: quod eſt, filij tonitrui. ℣. In omnem terram exiuit ſonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum. Et impoſuit.

℟. iij. Cùm veniſſet Ieſus in domum principis ſynagogæ, * Non permiſit intrare ſecum quemquam, niſi Petrum, & Iacobum, & Ioannem, & patrem & matrem puellæ. ℣. Et dixit: Nolite flere: non eſt mortua puella, ſed dormit. Non permiſit. Gloria Patri. Non permiſit.

In ſecundo Nocturno.

Lectio iiij.

Compoſtellanæ Eccleſiæ monumentis traditur, ſancti Iacobi Zebedæi filij corpus ex vrbe Ieroſolyma per vaſtiſſimum mare, ſingulari Dei prouidentia aduectum, ad extremas Hiſpaniæ oras appuliſſe. Cumque in Iriæ Flauiæ (quod eſt Gallæciæ oppidum) portu primùm conſtitiſſet, non longè ab eo portu, in loco qui nunc Compoſtella dicitur, conditum, ob frequentes perſecutiones, longo tempore latuiſſe. Sacrum hunc theſaurum

rum Alfonsò Regi Legionis (qui ob insignem pudicitiam Castus dictus est) diuinitus indicatum, idem Rex insigni Basilica, aliisque donis exornauit.

℟. Assumpsit Iesus Petrum, & Iacobum, & Ioannem fratrem eius, & duxit illos in montem excelsum seorsum; * Et transfiguratus est ante eos. ℣. Et ecce apparuerunt illis Moyses & Elias cum eo loquentes. Et transfiguratus.

Lectio v.

AB eo tempore, multis magnisque miraculis sancti Iacobi memoria nobilitari cœpta est. Ipse etiam gloriosus Apostolus in difficillimis præliis palàm se conspiciendum præbens, Hispanos aduersus infideles pugnantes mirificè iuuit. Quare factum est, vt vniuersa Hispania sanctum Iacobum præcipuum sibi Patronum diuino munere concessum, asciuerit; & vsque ad hanc diem in primis coluerit. Ceterùm tanti Apostoli crebra miracula non modò intra Hispanias, sed in omnibus etiam Christianis prouinciis celebrata, fecerunt, vt, quemadmodum Ierosolymam ad sepulchrum Domini, & Romam ad Apostolorum limina; sic etiam Compostellam, ad sancti Iacobi reliquias vndique confluant, religionis & voti causa, ex toto Christiano orbe peregrini.

℟. Potestis bibere calicem quem ego bibo? aut baptismo, quo ego baptizor, baptizari? dixit Iesus Iacobo & Ioanni, filiis Zebedæi. * At illi dixerunt ei, Possumus. ℣. Calicem quidem, quem ego bibo, bibetis; & baptismo, quo ego baptizor, baptizabimini. At illi.

De Expositione sancti Augustini Episcopi super Psalmum octogesimum sextum.

Ante medium. Lectio vi.

FVndamenta eius in montibus sanctis: diligit Dominus portas Sion. Quare sunt fundamenta Apostoli & Prophetæ? quia eorum auctoritas portat infirmitatem nostram. Quare sunt portæ? quia per ipsos intramus ad regnum Dei. Prædicant enim nobis: & cùm per ipsos intramus, per Christum intramus. Ipse est enim ianua. Et cùm dicuntur duodecim portæ Ierusalem, & vna porta Christus, & duodecim portæ Christus, quia in duodecim portis Christus: & ideò duodenarius numerus Apostolorum. Sacramentum magnum huius duodenarii significatio est numeri. Sedebitis, inquit, super duodecim sedes, iudicantes duodecim tribus Israël.

℟. Aſſumpſit Ieſus Petrum, & Iacobum, & Ioannem ſecum, & cœpit pauere, & tædere.* Et ait illis: Triſtis eſt anima mea vſque ad mortem. ℣. Suſtinete hîc, & vigilate mecum. Et ait illis. Gloria Patri. Et ait illis.

In tertio Nocturno.

Lectio ſancti Euangelij ſecundùm Matthæum.

Lectio vij. *Cap.20.c*

IN illo tempore: Acceſſit ad Ieſum mater filiorum Zebedæi cum filiis ſuis, adorans & petens aliquid ab eo. Et reliqua.

Homilia ſancti Ioannis Chryſoſtomi.

Homilia 66. in Matth.

NOn turbetur quiſquam, ſi adeò imperfectos dicimus Apoſtolos fuiſſe: nondum enim myſterium crucis erat conſummatum, nondum gratia Spiritus in corda ipſorum infuſa. Quòd ſi virtutem ipſorum diſcere cupis, quales poſt datam gratiam Spiritus fuerint, conſidera, & videbis omnem ab illis peruerſam affectionem fuiſſe ſuperatam. Hac enim de cauſa eorum modo imperfectio reuelatur, vt apertè percipere poſſis, quales ſubitò per gratiam effecti fuerint. Quòd igitur nihil ſpiritale petebant, nec de cæleſti regno quidquam cogitabant, perſpicuum eſt. Sed tamen inſpiciamus etiam quomodo accedant, & quid dicant. Volumus, inquiunt, vt quodcumque petierimus, facias nobis. Ad quos Chriſtus: Quid vultis? reſpondit non ignorans certè, ſed vt eos reſpondere cogat, & vlcus detegat, & ita medicamentum apponat.

℟. Miſit Herodes rex manus, vt affligeret quoſdam de Eccleſia: * Occidit autem Iacobum fratrem Ioannis gladio. ℣. Ecce ego mitto ad vos prophetas, & ſapientes, & ſcribas, & ex illis occidetis. Occidit autem.

Lectio viij.

ILli verò cùm erubeſcerent, & verecundia prohiberentur, quoniam humano affectu eò deuenerant, ſeorſum ab aliis diſcipulis Chriſtum accipientes, interrogauerunt. Progreſſi ſunt enim, inquit, ne illis manifeſti fierent: & ita demum ea quæ volebant, dixerunt. Volebant autem, vt ego coniicio, quoniam ſuper duodecim ſedes ſeſſuros diſcipulos audierunt, primatum huius conſeſſus impetrare: & præponi quidem ſe ceteris ſciebant. Petrum verò ſibi præferri formidantes, dicere auſi ſunt: Dic vt vnus à dextris, alter à ſiniſtris ſedeat. Et vrgent dicentes: Dic.

Quid

Quid igitur ipse? Vt significaret eos nihil petere spiritale, sed nec scire quidem quid postulent: non enim petere auderent, si scirent; Nescitis, ait, quid petatis: nescitis quàm magnum hoc sit, quàm mirabile, ac ipsas superiores excedens virtutes.

Resp. Iste est, qui ante alios Apostolos primus plantauit Ecclesiam sanguine suo: * Cuius corpus in Gallæciam delatum, per totum orbem gloria illustratur. Vers. O sidus, ô decus Hispaniæ, sancte Iacobe Apostole, intercede pro nobis ad Deum qui te elegit. Cuius corpus. Gloria Patri. Cuius corpus.

Si Dominica (aut dies in quo ad formam Breuiarij fit de ea) venerit isto die, nona Lectio legitur de Homilia Dominicæ.

Lectio ix.

Et adiecit: Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum, & baptismo, quo ego baptizor, baptizari? Perpendis, quomodo statim ab hac opinione ipsos remouit, contraria eis disserens. Nam vos, inquit, de honoribus & de coronis mecum agitis: ego verò de luctamine atque sudore dissero. Non præmiorum hoc tempus est, nec illa gloria mea modò apparebit: sed cædis ac periculorum tempus præsens est. Perspice autem, qualiter ipso interrogationis modo & hortatur & allicit: Non enim dixit: Potestísne cædem subire? Potestísne vestrum effundere sanguinem? sed, Quonam pacto potestis bibere calicem? Deinde alliciens, inquit, Quem ego bibiturus sum: vt ipsa cum eo communicatione laborum promptiores redderentur.

Te Deum laudamus.

AD LAVDES
& per Horas, Aña.

Accessit ad Iesum mater filiorum Zebedæi cum filiis suis adorans & petens aliquid ab eo. Psalmus. Dominus regnauit. cum reliquis de Dominica. Antiphona. Dic, vt sedeant hi duo filij mei, vnus ad dexteram tuam, & vnus ad sinistram in regno tuo. Antiphona. Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum? Dicunt ei: Possumus. Antiphona. Calicem quidem meum bibetis: sedere autem ad dexteram meam & ad sinistram, non est meum dare vobis: sed quibus paratum est à Patre meo. Antiphona. Quicumque voluerit inter vos maior fieri, sit vester minister.

Capitulum. 1.Cor.4.b

FRatres: Puto, quòd Deus nos Apoſtolos nouiſſimos oſtendit, tamquam morti deſtinatos: quia ſpectaculum facti ſumus mundo,& Angelis, & hominibus.

Hymnus.

IEſu ſalus mortalium,
Nobis ades, dum dicimus
Laudes Patrono Hiſpaniæ,
Tuam canentes gloriam.
Laudandus hic eſt vnicè,
Quòd primus in certamine
Apoſtolis ex omnibus
Pro te profudit ſanguinem.
Tui beatus pluribus
Notis amoris maximi,
Quod teſtis vſque interfuit
Reconditis myſteriis:
Seu vi potentis dexteræ
Surgit Iairi filia,
Quando in paternis ædibus
Eſt excitata ab inferis:
Seu vultus, vt ſol, ſplendidus,
Et veſtis, vt nix, candida,
Thaboris alto in vertice
Signum tuæ dant gloriæ:
Seu monte oliuis conſito
Angoris eſt iudex tui
Sudor, tuo de corpore
Ceu gutta manans ſanguinis.
Ieſu, tibi ſit gloria,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre, & almo Spiritu
In ſempiterna ſæcula. Amen.

Verſ. Annuntiauerunt opera Dei. R. Et facta eius intellexerunt.

Ad Benedictus, Antiphona. Viſitauit nos per ſanctum ſuum Apoſtolum, & fecit ſalutem de inimicis noſtris Dominus Deus noſter.

Oratio.

DEus, qui diſpoſitione mirabili corpus beati Iacobi Apoſtoli tui de Ieroſolymis ad Hiſpaniam transferri, & in Compoſtella glorioſè ſepeliri voluiſti: concede quæſumus; vt eius meritis & precibus in cæleſti Ieruſalem collocari mereamur. Per Dominum noſtrum.

Et fiunt Commemorationes iuxta Rubricam ſuperiùs poſitam in primis Veſperis. 32.

Ad Tertiam, Antiphona. Dic, vt ſedeant. Capitulum. Fratres: Puto, quòd Deus. vt ſuprà. 36.

R. breue. In omnem terram, * Exiuit ſonus eorum. In omnem. ℣. Et in fines orbis terræ verba eorum. Exiuit. Gloria Patri. In omnem. ℣. Conſtitues eos principes ſuper omnem terram. R. Memores erunt nominis tui Domine.

Ad Sextam, Antiphona. Poteſtis bibere calicem.

Capitulum. 1.Cor.4.c

NOs ſtulti propter Chriſtum, vos autem prudentes in Chriſto: nos infirmi, vos autem fortes: vos nobiles, nos autem ignobiles.

R. bi.

℟. br. Constitues eos principes, * Super omnem terram, Constitues. ℣. Memores erunt nominis tui Domine. Super. Gloria Patri. Constitues. ℣. Nimis honorati sunt amici tui Deus. ℟. Nimis confortatus est principatus eorum.

Ad Nonam, Antiphona. Quicumque voluerit.

Capitulum. 1. *Cor.4.d*

NAm si decem millia pædagogorum habeatis in Christo, sed non multos patres: nam in Christo Iesu per Euangelium ego vos genui.

℟. breue. Nimis honorati sunt, Amici tui Deus. Nimis. ℣. Nimis confortatus est principatus eorum. Amici. Gloria Patri. Nimis. ℣. Annuntiauerunt opera Dei. ℟. Et facta eius intellexerunt.

Ad Vesperas, Antiphona. Tecum principium. cum reliquis Antiphonis & Psalmis de Natiuitate.

Capitulum, & Hymnus, vt in primis Vesperis. 31.

Vers. Annuntiauerunt opera Dei. ℟. Et facta eius intellexerunt.

Ad Magnificat, Antiphona. O beatum Apostolum, qui inter primos electus, primus omnium Apostolorum, Domini calicem bibere meruit! O gloriosum Hispaniæ regnum, tali pignore ac patrono munitum, per quem fecit illi magna, qui potens est, alleluia.

Oratio. Deus, qui dispositione mirabili. 36.

Et fiunt Commemorationes secundùm Rubricam supra positam in j. Vesperis. 32.

FESTA IANVARII.

DIE XXIII. IANVARII.

In festo sancti Ildefonsi Archiepiscopi Toletani confessoris. Duplex.

Omnia de Communi Confessoris Pontificis præter Orationem & Lectiones.

Oratio.

EXaudi, quæsumus Domine, preces nostras, quas in beati Ildefonsi confessoris tui atque Pontificis solemnitate deferimus: & qui tibi dignè meruit famulari, eius intercedentibus meritis, ab omnibus nos absolue peccatis. Per Dominum nostrum.

Et fit commemoratio de SS. Vincentio & Anastasio martyribus, Aña. Gaudent in cælis animæ sanctorum, qui Christi vestigia sunt secuti; & quia pro eius amore sanguinem suum fuderunt, ideò cum Christo exultant sine fine. ℣. Exultabunt Sancti in gloria. ℟. Lætabuntur in cubilibus suis.

Oratio.

ADesto Domine supplicationibus nostris: vt qui ex iniquitate nostra reos

nos eſſe cognoſcimus, beatorum martyrum tuorum Vincentij & Anaſtaſij interceſſione liberemur.

Poſteà de ſancta Emerentiana virgine & martyre, Antiphona. Veni ſponſa Chriſti, accipe coronam, quam tibi Dominus præparauit in æternum. ℣. Specie tua, & pulchritudine tua. ℟. Intende, proſperè procede, & regna.

Oratio.

INdulgentiam nobis, quæſumus Domine, beata Emerentiana virgo & martyr imploret; quæ tibi grata ſemper extitit & merito caſtitatis, & tuæ profeſſione virtutis. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum.

In primo Nocturno, Lectiones de Communi Confeſſoris Pontificis. Fidelis ſermo.

In ſecundo Nocturno.

Ex Surio Tom. 1. & aliunde.

Lectio iiij.

ILdefonſus, qui & Alfonſus dicitur, natione Hiſpanus, Toleti nobiliſſimis Stephano & Lucia parentibus ortus, omniq́ue cura nutritus, liberalibus diſciplinis inſtructus eſt. Primùm habuit præceptorem Eugenium Toletanum Antiſtitem, à quo miram ob indolem Hiſpalim ad Iſidorum, mira tunc eruditione pollentem, eſt miſſus. Duodecim apud Iſidorum commoratus annos, tandem fruge bona, doctrinaq́ue ſana imbutus, Toletum remeauit ad Eugenium. Poſtquam verò factus eſt ob vitæ candorem, peritiamq́ue non vulgarem, ab Eugenio Eccleſiæ Toletanæ Archidiaconus, mundi cupiens laqueos declinare, in Agalienſi Monaſterio, quod ſanctis martyribus Coſmæ & Damiano tunc erat dicatum, inſigne pietatis cucullum induit. Cui neque parentes iam prece, iam vi, omnia tentantes, obſiſtere valuerunt, quin conſtanter in propoſito permaneret.

Reſp. Inueni Dauid ſeruum meum, oleo ſancto meo vnxi eum: * Manus enim mea auxiliabitur ei. ℣. Nihil proficiet inimicus in eo, & filius iniquitatis non nocebit ei. Manus enim.

Lectio v.

MOnachi non multò pòſt Ildefonſum in demortui Abbatis locum ſubrogarunt: ſuſpiciebant ſiquidem in eo (præter virtutes reliquas) æquitatem, morum facultatem, prudentiam, raram ſanctitudinem. Tantus itaque fulgor, tanta veræ pietatis lux (quod ipſe timebat) latere non potuit.

Eugenio namque vita functo, Cleri, Senatus, totiusque populi decreto Toletanus Archiepiscopus est creatus. In quo quidem Præsulatu, quantum verbo Ildefonsus profecerit, quæ miracula ediderit, quàm multis fuerit nominibus de Virgine matre benè meritus, non facilè quis explicare quiuerit. Cœnobium Virginum in Deilsensi villula ædificauit, ac magnis muneribus auxit. Hæreticos quosdam, qui in Hispania hæresim Eluidianam, tollentem perpetuam Mariæ Dei genitricis virginitatem, disseminabant, doctissimè confutauit, ab Hispaniaque depulit: quam disputationem explicauit libro, quem scripsit de beatæ Mariæ virginitate, rem miraculo confirmante. Cùm enim Ildefonsus ad preces Matutinas Expectationis beatæ Mariæ in Ecclesiam nocte descenderet, comites eius in Ecclesiæ limine, fulgore quodam repentino deterriti, retrocesserunt. Ille verò intrepidus ad aram progressus, Virginem ipsam vidit, & adorauit: ab eademque vestem, qua in sacrificiis vteretur, accepit.

Resp. Posui adiutorium super potentem, & exaltaui electum de plebe mea: * Manus enim mea auxiliabitur ei. Vers. Inueni Dauid seruum meum, oleo sancto meo vnxi eum. Manus enim mea.

Lectio vj.

CVm etiam dies sanctæ Leocadiæ festus ageretur, & Clerus frequensque populus conuenisset, Ildefonsus ad sepulchrum virginis Leocadiæ accedens, flexis suppliciter genibus precabatur. Et ecce reserato repentè sarcophago, Leocadia sanctissima prodiit: videntibusque cunctis & audientibus; Ildefonsi merita de virgine Maria commendauit dicens: O Ildefonse, per te viuit Domina mea, quæ cæli culmina tenet. Et Præsule collaudato redibat. Ildefonsus, ne res sine testibus tanta posteris referretur, arrepto Reccesuinthi Regis, qui fortè tunc aderat, gladiolo, velaminis partem, quo caput Leocadiæ tegebatur, resecuit; eamque cum regio simul cultro celebri pompa in sacrarium intulit, vbi vsque hodie seruatur. Scripsit multa luculentiori sermone; quorum, variis molestiarum occupationibus impeditus, aliqua cœpta, aliqua semiplena reliquit. Obiit tandem diuus Ildefonsus feliciter ac sanctè,

sanctè, cùm sedisset in Episcopatu annos nouem, menses duos: sepultusque est in Basilica Leocadiæ circa annum Domini sexcentesimum septuagesimum septimum, Recceſuintho in Hispania regnante. Cuius corpus in generali à Sarracenis Hispaniarum occupatione in ciuitatem Zamorensem translatum est: & in Ecclesia beati Petri honorificè quiescens, magna illius populi religione colitur.

℟. Iste est qui ante Deum magnas virtutes operatus est, & omnis terra doctrina eius repleta est: * Ipse intercedat pro peccatis omnium populorum. ℣. Iste est qui contempsit vitam mundi, & peruenit ad cælestia regna. Ipse intercedat. Gloria Patri. Ipse intercedat.

In tertio Nocturno Homilia in Euangelium. Vos estis sal terræ, vt in Communi Doctorum.

Lectio nona de sancta Emerentiana. Quòd si festum sancti Ildefonsi in Dominica celebretur, nona Lectio erit de Homilia Dominicæ.

In Laudibus fit commemoratio sanctæ Emerentianæ, Antiphona. Simile est regnum cælorum homini negotiatori quærenti bonas margaritas: inuenta vna pretiosa, dedit omnia sua, & comparauit eam.

℣. Diffusa est gratia in labiis tuis. ℟. Proptereà benedixit te Deus in æternum.

Oratio. Indulgentiam. vt suprà. 38.

FESTA APRILIS.

DIE IV. APRILIS.

Sancti Isidori Archiepiscopi Hispalensis, Confessoris & Doctoris.

Duplex.

Si hoc Festum venerit in maiori Hebdomada, vel infra Octauam Paschæ, transfertur post Octauam, iuxta Rubricam de Translatione Festorum: & tunc in fine Antiphonarum, Vers. & Resp. additur, Alleluia & tres Psalmi dicantur per singulos Nocturnos sub prima Antiphona illius Nocturni: quod etiam fit in omnibus Festis quæ celebrantur tempore Paschali.

Omnia de Communi Confessoris Pontificis, præter ea quæ hîc habentur propria.

Ad Magnificat in vtrisque Vesperis, Antiphona. O Doctor optime, Ecclesiæ sanctæ lumen, beate Isidore, diuinæ legis amator, deprecare pro nobis Filium Dei.

Oratio.

Deus, qui populo tuo æternæ salutis beatum Isidorum ministrum tribuisti: præsta

præsta quæsumus; vt quem doctorem vitæ habuimus in terris, intercessorem habere mereamur in cælis. Per Dominum nostrum.

Si celebratur in Quadragesima, fit commemoratio Feriæ in primis & secundis Vesperis.

In primo Nocturno, Lectiones. Sapientiam omnium antiquorum, vt in Communi Doctorum.

In secundo Nocturno.

Ex S. Braulio Episcopo Cæsaraugustano, & aliis.

Lectio iiii.

ISidorus natione Hispanus, Hispaniarum Doctor egregius, ex noua Carthagine, cui pater ipsius Seuerianus dominabatur, à sanctis viris Leandro Archiepiscopo Hispalensi, & Fulgentio Episcopo Astigitano, fratribus suis, sanctè & liberaliter in studio litterarum educatus est, & ingentem doctrinam Latinè, Græcè atque Hebraicè cum magna nominis claritate consecutus. Hic adolescens adhuc, hæresim Arianam, quæ Gentem Gothorum Hispaniæ latissimè dominantem penitus iam pridem inuaserat, tam constanter palàm arguebat, vt propè fuerit vt ab Arianis necaretur. Sed cohibitus à Leandro, hunc sibi successorem fore præsagiente, & vt se commodiori tempori reseruaret admonitus, indignationem temperauit.

Resp. Inueni Dauid seruum meum, oleo sancto meo vnxi eum: * Manus enim mea auxiliabitur ei. ℣. Nihil proficiet inimicus in eo, & filius iniquitatis non nocebit ei. Manus.

Lectio v.

IGitur Leandro vita functo, Isidorus magno Regis Reccaredi & populi consensu in Hispalensi Archiepiscopatu sufficitur. Quam electionem sanctus Gregorius Papa confirmauit, eique pallium misit in Hispaniam. Quantum verò Pontifex factus fuerit constans & humilis, patiens & benignus, compatiens miseris & pauperibus, & cunctis virtutibus insignitus, nullius lingua sufficeret ad narrandum. Construxit monasteria & collegia ædificauit, in quibus studiis sacris & diuinis lectionibus vacans, plurimos discipulos, qui ad eum confluebant, erudiuit: inter quos fuit beatus Ildefonsus Toletanæ Ecclesiæ posteà Archiepiscopus. Scripsit librum Etymologiarum; & sacri Canonis libros plurimos commentatus est; & tot tantaque alia volumina scripsit, vt humana vix vita tantis suffectura laboribus videatur. Sed qui Deo student, nihil non procliue sentiunt, nihil

nihil fruſtrà conantur, nihil non ex voto conſequuntur.

℟. Poſui adiutorium ſuper potentem, & exaltaui electum de plebe mea: * Manus enim mea auxiliabitur ei. ℣ Inueni Dauid ſeruum meum, oleo ſancto meo vnxi eum. Manus enim mea.

Lectio vj.

FVit denique Iſidori tanta doctrinæ ac ſanctitatis opinio, vt, coacto Concilio generali, vltrò ſi erit à Pontifice maximo vocatus: vbi mirum eſt quantum ponderis & auctoritatis habuerit in ſingulis rebus Iſidori ſententia apud Pontificem, & omnes Prælatos. Reuerſus autem in Hiſpaniam cùm ſuam mortem & Hiſpaniæ vaſtationem à Sarracenis publicè prædixiſſet, migrauit è vita pridie Nonas Aprilis, anno Domini ſexcenteſimo trigeſimoquinto, Siſenando in Hiſpania regnante. Cuius corpus ſepultum primò Hiſpali, deinde tranſlatum fuit in vrbem Legionem à Fernando primo Caſtellæ ſimul & Legionis Rege; qui illud ab Eneto Sarraceno Hiſpali regnante magnis precibus & præmiis impetrauit. cuius nomine templum ædificatum eſt Legione; vbi ſepultus, miraculis clarus, colitur magna populi religione.

℟. Iſte eſt qui ante Deum magnas virtutes operatus eſt, & omnis terra doctrina eius repleta eſt: * Ipſe intercedat pro peccatis omnium populorum. ℣. Iſte eſt qui contempſit vitam mundi, & peruenit ad cæleſtia regna. Ipſe intercedat. Gloria Patri. Ipſe intercedat.

In tertio Nocturno, Homilia in Euangelium. Vos eſtis ſal terræ. vt in Communi Doctorum.

Si celebratur in Quadrageſima, nona Lectio dicitur de Homilia Feriæ occurrentis, & de ea fit commemoratio.

DIE XIII. APRILIS.

In feſto ſancti Hermenegildi martyris.

Duplex.

Omnia dicuntur vt in Breuiario Romano.

EXORCISMVS CONTRA IMMINENTEM TEMPESTATEM FVLGVRVM, ET GRANDINIS.

ER signum ✠ Crucis, de inimicis ✠ nostris, libera nos ✠ Deus noster. In nomine Patris, ✠ & Filij, & Spiritus sancti, Amen.

Dicatur Symbolum fidei, scilicet Credo in Deum Patrem, &c. Deinde Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster. Vers. Adiutorium nostrum in nomine Domini. Resp. Qui fecit cælum & terram. Vers. Sit nomen Domini benedictum. Resp. Ex hoc nunc & vsque in sæculum. Vers. Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius. ℟. Et fugiant qui oderunt eum, à facie eius. Vers. Exsurge Christe, adiuua nos. ℟. Et libera nos propter nomen tuum. Vers. Domine exaudi orationem meam. Resp. Et clamor meus ad te veniat. Vers. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Oratio.

Domine Iesu Christe, qui fecisti cælum & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt, quique flumini Iordani benedixisti, atque in eo baptizari voluisti, & tuas sanctissimas manus & brachia sacratissima in cruce extendisti, quibus aërem sanctificasti: obsecramus immensam pietatis & bonitatis tuæ abundantiam, quatenus nubes, quas ante me, & post me, & supra me, à dextris & à sinistris video aërem perturbare, dissoluere & annihilare digneris: vt alligata potestas dæmonum impiè desæuientium deficiat & turbetur, ad laudem tui sanctissimi nominis, & potentissimæ maiestatis tuæ. Qui viuis & regnas cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Posteà conuersus ad nubes, signat eas signo ✠ dicens: Circumdet te nubes Deus ✠ Pater. Circumdet te

Deus

Deus ✠ Filius. Circumdet te Deus Spiritus ✠ sanctus. Destruat te Deus ✠ Pater. Destruat te Deus ✠ Filius. Destruat te Deus Spiritus ✠ sanctus. Comprimat te Deus ✠ Pater. Comprimat te Deus ✠ Filius. Comprimat te Deus Spiritus ✠ sanctus. Amen.

Obsecratio. Sanctus Matthæus, sanctus Marcus, sanctus Lucas, sanctus Ioannes Euangelista, qui Christi Euangelium per quatuor mundi partes diuulgarunt, ipsi suis meritis & precibus hanc tempestatem à termino isto, & ab omnibus Christianorum finibus, ab eodem Domino nostro Iesu Christo obtineant effugari & depelli.

EXORCISMVS.

Et ego peccator, & Christi sacerdos seu minister, licet indignus, auctoritate & virtute eiusdem Dei & Domini nostri Iesu Christi summi Imperatoris, non mea potentia innixus & confisus, vobis præcipio immundissimi spiritus, qui has nubes seu nebulas concitatis, in virtute eiusdem Dei & Domini nostri Iesu Christi, per ✠ sanctissimam eius Incarnationem, per sanctam Natiuitatem, per Baptismum & Ieiunium ipsius, per eius sanctissimam Crucem ✠ & Passionem, per sanctam Resurrectionem, per admirabilem Ascensionem, per tremendum Aduentum eius & Iudicium, per merita intemeratæ semperque Virginis Mariæ, & sanctissimi N. & per merita omnium Sanctorum, vt exeatis ab eis, & eas dispergatis in locis siluestribus & incultis, quatenus nocere non possint hominibus, animalibus, fructibus, herbis, arboribus, aut quibuscumque rebus humanis vsibus deputatis. Per eumdem Dominum nostrum Iesum Christum, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem. Amen.

Ipse vobis imperat, dæmones, qui has nubes commouetis, de quo de nube lucida dictum est: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi benè complacui. ✠ Ipse vobis imperat, qui sua sacratissima Cruce, & corporis sui sanctissimi in ea extensione aërem purgauit. ✠ Ipse vobis imperat, qui per mortem suam vos, principem vestrum, mortemque deuicit, ligauit, atque æternæ gehennæ mancipauit ignibus. ✠ Ipse vobis imperat, qui inferno spoliato surrexit à mortuis. ✠ Ipse vobis imperat, qui post quadraginta dies nube susce-

susceptus virtute sua ascendit in cælum. ✠ Ipse vobis imperat, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem. ℟. Amen.

Et posteà ostendat Crucem in aëra, dicens:

Ecce lignum sanctissimæ Crucis, fugite partes aduersæ: vicit enim vos & mundum Dominus noster Iesus Christus Filius Dei, Imperator summus, leo de tribu Iuda, radix Dauid.

Posteà aqua benedicta in modum Crucis ✠ aspergat quatuor latera. Dicendæ sunt etiam Litaniæ: si nondum quieuit tempestas. Psalmus. Quicumque vult. Antiphona. Salue Regina. & Sub tuum præsidium. Canticum, Benedicite omnia. cum ℣. Gloria Patri, & Filio. in quolibet versu dicti Cantici.

Deinde Vers. Benedicamus Patrem & Filium cum sancto Spiritu. Resp. Laudemus, & superexaltemus eum in sæcula. Vers. Ora pro nobis sancta Dei genitrix. ℟. Vt digni efficiamur promissionibus Christi. Vers. Exurge Christe, adiuua nos. Resp. Et libera nos propter nomen tuum. Vers. Domine exaudi orationem meam. Resp. Et clamor meus ad te veniat. Vers. Dominus vobiscum. Resp. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, qui dedisti famulis tuis in confessione veræ fidei, æternæ Trinitatis gloriam agnoscere, & in potentia maiestatis adorare vnitatem: quæsumus, vt eiusdem fidei firmitate, ab omnibus semper muniamur aduersis.

Oratio.

Protege Domine famulos tuos subsidiis pacis; & beatæ Mariæ semper Virginis patrocinio confidentes, à cunctis hostibus & periculis redde securos.

Oratio.

A Domo tua, quæsumus Domine, spiritales nequitiæ repellantur, & aërearum discedat malignitas tempestatum.

Oratio.

Ad te nos Domine clamantes exaudi, & aëris serenitatem nobis tribue supplicantibus; vt qui iustè pro peccatis affligimur, misericordia tua præueniente, clementiam sentiamus.

Oratio.

Largiri & conseruare fructus terræ dignare Domine Deus noster; vt temporalibus gaudeamus auxiliis,

liis, & proficiamus spiritualibus incrementis. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Potest dici & Oratio illius Sancti, in cuius honore constructa est Ecclesia, & aliorum Sanctorum, in quibus plus de eorum adiutorio confidimus propter specialem deuotionem nostram. Possunt dici & aliæ etiam deuotæ Orationes cum compunctione, & cordis contritione, implorando semper misericordiam Dei. Et si adhuc tempus tempestuosum perseuerauerit, poterunt suprà dicta pluries repeti.

